

Kako su mjeseci odmicali, tijekom Prvoga svjetskoga rata uvelike je utjecao na rad sportskih društava. Osim opće mobilizacije svih vojno sposobnih stanovnika sportska i školska infrastruktura stavljena je na raspolaganje vojsci i vojnoj opremi. Tako su, među prvima, vojno sposobni članovi streljačkih društava mobilizirani, a streljane djelom korištene kao staje za konje, a dijelom kao skladišta za vojsku (skladišta za streljivo i opremu).⁵⁸ Školske i sokolske dvorane pretvorene su u vojarnice i bolnice.⁵⁹ Iako su brojni veslači bili mobilizirani, a klub iz nastalih okolnosti prestao djelovati u VK „Neptun“ sačuvan je sportski inventar za mirnodopska vremena.⁶⁰

Gotovo svi, pa tako i mobilizirani sportaši, uočili su ono što je bilo novo u vođenju rata određeno napretkom tehnike koji je to izmijenio: *Rat se pretvorio u požar, koji je proždirao cijeli svijet. Prouzročio je koli pobjednicima, toli i pobijeđenima takve i tolike gubitke, koji su bili u ludilačkom omjeru prema onome za čime se zapravo išlo... Svi zdravi muševi Europe strpani su u vojsku i mornaricu ili su upotrebljavani u tvornicama preuđenim za ratne svrhe.*⁶¹ U ljeto 1914. je Austro-Ugarska Monarhija mobilizirala 3,500.000 ljudi – dakle gotovo sve raspoložive rezerve, kao i slabo obučenu teritorijalnu miliciju – da bi pretrpjela 1,25 milijuna gubitaka samo u prvih 6 mjeseci.⁶²

Zaključak

Izbijanje Prvoga svjetskoga rata prekinulo je u Osijeku stoljetnu sportsku tradiciju. Opća mobilizacija tijekom ljeta svih vojno sposobnih stanovnika te stavljanje sportske infrastrukture na raspolaganje vojsci i vojnoj opremi, kao i Banska naredba od 26. srpnja 1914., imali su za posljedicu postupan prestanak rada prijeratnih osječkih sportskih društava i kubova.

Summary

Fading Away of Osijek Sport Associations in 1914

Keywords: 1914, First World War, Osijek, sport associations, cessation of sport associations' activities

The number of sport associations in Osijek points to the fact that sport was not only of outstanding quality, but also very popular. Shooting – cultivated by the Citizen's Shooting Sport Association – is the oldest organized sport in Osijek, while the most active membership was that of both the Osijek Upper Town and Lower Town Hrvatski sokol associations. The year 1914 was marked by active functioning in the first half and fading away of social work in the months after the outbreak of the First World War. The gradual cessation of pre-war sport associations and clubs' activities in Osijek was brought about by the general mobilization of all citizens which were fit for military service during the summer, the placing of sport infrastructure at the disposal of the military and using it to store military equipment, as well as the Ban's decree of 26 July 1914.

58 Živaković-Kerže, *200 godina streljaštva...*, n. dj., str. 49–50.

59 Gradske vijesti, *Narodna obrana*, Osijek, 23. 9. 1914., 2.

60 *Povijest sporta grada Osijeka...*, n. dj., str. 45.

61 H. G Wels, *Kratka povijest svijeta*, Zagreb, 1931., str. 403–405.

62 David Stevenson, *1914. - 1918. Povijest Prvog svjetskog rata*, Zagreb: Fraktura, 2014., str. 316.